

Váš dopis čj. / ze dne: SPP/035198/2025/Ku/14.3.2025
Naše čj. NPU-373/22502/2025
Vyřizuje: Mgr. Melichová Lenka DiS.
Spisový znak: 82.1

Kroměříž 25.3.2025

Městský úřad Kroměříž
Odbor kultury, cestovního ruchu a
památkové péče.
Oddělení státní památkové péče
1. máje 3191
767 01 KROMĚŘÍŽ

Kroměříž, Velké nám. čp 115/1, par. č. 217, k.ú. Kroměříž, kraj Zlínský. Objekt je kulturní památkou evidovanou v ÚSKP pod rej. č. 33021/7-6009.

Písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče k žádosti podle § 14 odst. 4 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předmět žádosti:

Záměr – Renovace systému pohonu chodu a odbíjení věžních hodin „Věž radnice Kroměříž“, Velké náměstí č.p 115/1, Kroměříž.

Přílohy žádosti:

- kopie žádosti o závazné stanovisko
- Renovace systému pohonu chodu a odbíjení věžních hodin „Věž radnice Kroměříž“, zpracoval Daniel Machač, 26. 9. 2024

Popis zamýšlených prací:

Záměrem investora je údržba hodin radniční věže, a to zejména hodinového stroje. Předpokládá se i práce na prvcích vnějšího pláště. Jsou navrženy následující postupy:

- Sejmутí ručiček a číslic ciferníků a zabezpečení rámců číselníků
- Náhrada výplní instalačních okének na nové z nerez (vnější povrchová úprava do barvy fasády), náhrada nosníku ručky s bronzovým kluzkým ložiskem.
- Kontrola zavěšení cymbálů, otryskání koroze závěsného systému a kladiv s následným ošetřením povrchu. V případě možné demontáže by měly být všechny cymbály demontovány a převezeny do dílny. Plánuje se zprovoznění i historického cymbálu.
- Demontáž a odvezení hodinového stroje včetně dřevěné skříně
- Očištění dřevěné šachy
- Rozebrání hodinového stroje
- Očištění mosazných prvků v technickém benzínu a dočištění v prostředku Elma Clean 75 s následným ošetřením v zaponovém laku
- Očištění kovových prvků v nitroředidle C6000, zbavení případné koroze a opětovný nátěr v původním odstínu. Díly bez nátěru by měly být ošetřeny bezbarvým lakem
- Očištění dřevěné skříně (jarová voda) s následnou aplikací voskové politury
- rozebrání převodovek pro rozvod točivého momentu a jejich očištění (nitroředidlo C6000 + povrchové ošetření)
- výměna propojovacích kloubů za repliky z bronzu
- výměna táhel za nové drátové (vázací pozinkovaný, průměr 2mm)

Charakteristika věci

Radnice na Velkém náměstí je situována na exponovaném místě v nároží s Kovářskou ulicí. Jedná se o urbanisticky velmi hodnotnou, ve svém jádru renesanční stavbu.

Ciferníky jsou koncipovány jako více prvková sestava dvou soustředných skruží se samostatně upevněnými měděnými ciframi a dělicími prvky. Každý ciferník je osazen jednou ručičkou.

Chod hodin je řízen elektromechanickým hodinovým strojem se čtvrtovým odbíjením uloženým v dřevěné prosklené skříni. Prostřednictvím minutové transmise je točivý moment vyveden přes dvě mimoúrovňové převodovky na ciferníky. Spodní ciferníky ukazují minuty, ciferníky v horním patře ukazují hodiny. Součástí stroje je systém závaží pohybující se v šachtě vytvořenou z dřevěných prken v patře pod strojem, spolu s drátovým vedením pro nátah kladiv odbíjení na cymbály.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot:

K budově radnice je vypracován Stavebně historický průzkum: Kolařík, V., Merta, D., Peška, M.: Stavebně historický průzkum, Kroměříž, Radnice a bývalý pivovar, Archaia Brno o.p.s., 2016.

Z pohledu památkové péče je chráněnou hodnotou nejen materiálová podstata všech historických prvků radniční věže, ale i stránka vizuální a u hodin, jež jsou předmětem žádosti, je nepodstatnou hodnotou i jejich funkčnost založená na stávajících principech elektromagnetického stroje. Hodiny jsou relativně novodobé, pochází pravděpodobně ze 70. let 20. století.

Vyhodnocení žádosti:

Národní památkový ústav na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že posuzované práce:

budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturněhistorických hodnot, budou-li splněny následující podmínky:

1. Před aplikací ochranných nátěrů kovových prvků hodin bude upřesněn charakter povrchové úpravy a protokolárně odsouhlasen.
2. Před aplikací bude upřesněn nátěr vrchní povrchové úpravy závěsů cymbálů a kladiv po jejich odrezení.

Zdůvodnění:

Předložený záměr počítá s celkovou revitalizací hodin, hlavně hodinového stroje, táhel, převodovek, aj. Předpokládá se zachování veškerých součástí vyjma táhel a převodovek. Výměna těchto prvků v souladu se záměrem je akceptovatelná. V záměru není přesně specifikován charakter ochranného nátěru kovových prvků, je pouze uvedeno ošetření „*nátěrem barvy v původním odstínu*“. Z důvodu jednoznačnosti stanovujeme podmínku č 1. Obdobně je vágně stanovena povrchová úprava kovových prvků cymbálů, u nichž má dojít k odrezení (závěsný systém a kladiva). Po případné demontáži, zbavení koroze navrhuje restaurátor „*povrch ošetřit vrstvenými nátěry*“. Je třeba opět specifikovat materiál (podmínka č 2).

Vnější hodinová soustava má být pouze zabezpečena s ohledem na plánované práce na fasádě.

Žádáme Vás o zaslání závazného stanoviska ihned po jeho vydání, a to z důvodu nezbytné znalosti jeho výroku pro další sledování akce v souladu se zákonem o státní památkové péči.

Ing. Ladislav Buchta

vedoucí odboru péče o památkový fond